

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Věronika Váľková

Husité

Dobrodružství s práčetem

bambóok

S NOVÝMI
ILUSTRACEMI
PETRA KOPLA

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, TEĎ PŮJDU DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DO-SPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VY-ROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDLI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠI CELÉ LÉTO SE SÉ-GROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDĚ. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUČÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚ JAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PA-NEĽÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘÍŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNĚ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MA-MINCĚ JE TO JEDNO, PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘÍZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍZDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘÍŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VĚDYČKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY A ON MI ZA TO NOSIL BONBÓNY, O KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELIKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DO SPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČŤAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍ-ČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBÝVÁK.

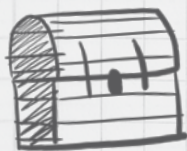
JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁ-PRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NĚBESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNĚ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU

PÍDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. ANI MYŠ NEBO KŘEČKA, NATOŽPAK POTKANA. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC. TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlant
Historický
od
.....
..
.....
Sestavený

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPRAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNÍČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A VŠELIJAKÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRAZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY – PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

RNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘÍŠLA. ČÍM DÉLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DÉLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM JEŠTĚ NEPŘÍŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. SNAD NA TO ČASEM PŘIJDU, PROTOŽE MÁM JEDEN ZÁVAZEK, KTERÝ BYCH RÁDA SPLNILA. PŘI SVOJÍ PRVNÍ CESTĚ DO MINULOSTI JSEM SE SETKALA S ŘECKÝM HRDINOU ACHILLEEM. STRAŠNĚ SE HÁDAL S JINÝM BOJOVNÍKEM. KDYŽ JSEM SE VRÁTILA, VŠECHNO JSEM SI O NĚM ZJISTILA A DOZVĚDĚLA JSEM SE, ŽE SE KVŮLI TĚ HÁDCE URAZIL A TRUCOVAL A ODMÍTAL DÁL BOJOVAT VE VÁLCE A ŽE PAK ŠEL JEHO PŘÍTEL PATROKLOS DO BOJE V JEHO ZBROJI, ALE PROTOŽE NEBYL TAK DOBRÝ VÁLEČNÍK JAKO ACHILLEUS, NEPŘÁTELÉ HO ZABILI. ROZHODLA JSEM SE, ŽE SE TAM VRÁTÍM A BUDU ACHILLEA VAROVAT, ŽE KDYŽ BUDE TVRDOHLAVÝ JAKO MEZEK, ZTRATÍ NEJLEPŠÍHO KAMARÁDA. ALE ZATÍM JSEM SE TAM ZNOVU NETREFILA, A TO UŽ JSEM V MINULOSTI STRÁVILA PODSTATNĚ VÍC ČASU NEŽ V NAŠEM NOVÉM DOMĚ.

TAKY MÁM PODEZŘENÍ, ŽE KOČKA BARČA MÁ S ATLASEM NĚCO SPOLEČNÉHO. JENOM NEVÍM, CO...

Kapitola 1

Lilo.

Už druhý den.

To je pěkný konec prázdnin, pomyslela si otráveně Bára. Odhrnula zbrusu novou záclonu a chvíli zadumaně pozorovala provazce vody, protože to, co padalo z černého zataženého nebe, opravdu nebyly jednotlivé kapky. Jako by tam nahoře někdo převrhl kýbl, jak říkávala babi jizerská. Báře to tedy spíš připadalo, jako by tam nahoře někdo vypouštěl vanu. Nebo možná bazén.

Když přšelo ve školním roce, tak to Báře moc nevadilo. Neměla to do školy daleko, a navíc dostala loni k narozeninám *fakt hustý* gumáky. Táta jí je koupil, když byl na služební cestě v Manchestru. Ze služebních cest sice Báře podle dohody, kterou uzavřeli, když šla do první třídy, vozil plyšáky, ovšem ty gumáky tam prý nemohl nechat. Ale schoval jí je k narozeninám. Ty gumáky totiž byly kostkované jako skotská sukně. *Kilt*, opravila tehdy Báru maminka. Skoti nenosí sukně, ale *kilty*. Bára sice mezi sukní a kiltem rozdíl neviděla, ale nehádala se, protože maminka všechno, co se týkalo Anglie, Skotska, Irska a Walesu, věděla nejlépe. Nebo to tak Báře aspoň připadalo. Kostkovaný vzor na gumákách vytvářely červené a zelené proužky občas protkané proužkem žlutým nebo bílým a Báře je ve třídě všichni ukrutně záviděli, protože tady se daly koupit jenom gumáky jednobarevné. Maminka říkala, že když ona byla malá, tak se vyráběly gumáky jenom černé a červené. Tatínek prohlásil, že to není pravda, protože on měl na pionýrském táboře takové podivně žlutohnědé a ostatní děti se mu posmívaly, že jsou ty gumáky – jaké, to už se Bára nedozvěděla,

protože maminka tatínka okřikla, ať před tím dítětem, tedy před Bárou, nemluví sprostě.

Takže ve školním roce Báře déšť nevadil, protože se mohla vy-
tahovat s těmi kostkovanými gumáky.

Jenže to bylo v Praze, uvědomila si. Ve *staré* škole, kde seděla v lavici s Terezkou a Mikuláš jí nosil bonbóny za to, že mu dávala opisovat úkoly z matiky. Bára se s povzdechem rozhlédla po svém pokojíčku. Ten starý panelákový by se sem vešel snad čtyřikrát. Tam byla ráda, když prošla mezi postelí a skříní. Tady mohla udělat z rohu do rohu hvězdu. Už to zkoušela a nic při tom neskopla. Musela uznat, že co do velikosti svého soukromého království si náramně polepšila. I želva Píďa mohla mít větší výběh. Ale Bára si nebyla jistá, jestli větší pokoj vyváží to, že v pondělí nastupuje do úplně jiné školy, kde na ni určitě budou pokřikovat Pražák – rejžák a kde nikoho nezná.

Kdybych tam tak nemusela! vzdychla zase Bára, tohle ráno už po několikáté.

Ale – vždyť já tam nemusím! došlo jí. Tedy aspoň ne tak brzy, jak to podle kalendáře, který ukazuje, že už je čtvrtek, vypadá.

Bára koukla na hodiny, které visely nad jejím psacím stolem. Ciferník tvořil břicho rozesmátého plyšového králíka. Tatínek je Báře přivezl, když šla do první třídy. Spolu s bačkorami ve tvaru psích čumáků, která Bára milovala, i když se v nich každou chvíli málem zabila, protože si šlápla na psí ucho, patřil králíček mezi dvacet čtyři plyšáků, které Bára nashromáždila od první třídy díky tatínkovým služebním cestám. V září přibude dvacátý pátý plyšák, tatínek se chystá do Vídně.

Na králíčím břišku bylo čtvrt na deset. Do oběda daleko a času spousta. Bára se vydala dolů do kuchyně zjistit, jaká je situace a jestli je možné se na chvilku ztratit na půdu.

Po dřevěných schodech, které vedly z patra do prostorné haly s velkými černými a bílými dlaždicemi, zkusila sejít tak opatrně, aby ani nezavrzaly, ale nepodařilo se jí to. Budu si to muset natré-
novat, umiňovala si, jinak se v noci nedostanu do ledničky, protože to mamku vzbudí a ona mne zažene zpátky do postele.

Pohládila prstem po nose dřevěnou dívčí hlavičku vyřezanou na konci zábradlí a hlavička na ni spiklenecky mrkla, jako by slibovala, že *v noci* ty schody skřípat nebudou. Bára přeskákala jako šachový koník po černých dlaždicích do kuchyně, kde u stolu seděla maminka. Stůl se skoro ztrácel pod horami papírů, slovníků a jiných knih, mamince sotva zbývalo místo, kam položit notebook. Maminka normálně překládala v tatínkově pracovně, ale ta byla ještě plná krabic s nevybalenými

knihami. Báru napadlo, proč se vlastně pracovně říká tatínkova, když tam většinou pracuje maminka. Tatínek pracuje v kanceláři nebo je na služební cestě, ale maminka překládá doma v tatínkově pracovně. Tak by to snad měla být maminčina pracovna... Ale všechny knihy narovnané v policích jsou tatínkovy a ty, které na to teprve čekají v krabicích, jsou po babi dejvické, což byla tatínkova maminka. Tak asi proto.

„Mami?“

„Ano, Baruško?“ řekla maminka od počítače, aniž vzhlédla.

„Mami, co budeme dneska dělat?“

Maminka se natáhla pro tlustý oxfordský slovník.

„Jak – co budeme dělat?“

„No, tuhle jsme třeba šily ten ubrus...“

„Aha. No, dneska nic šít nebudeme,“ řekla maminka a listovala slovníkem. „Mám práci. Musím dodělat ten překlad. Já ty technické texty nesnáším. To není běžná slovní zásoba, to je samá vačka a klička a páčka a já nevím co, abych každé druhé slovo hledala ve slovníku!“

Kvůli vačce se včera ráno pohádaly. Bára si totiž myslela, že je to zvíře. Spletla si vačku a vačici. Maminka jí vyhubovala, že

nepřemýšlí, a Bára odsekla, že přemýšlet bude až od pondělka, protože *teď* jsou ještě prázdniny. A bylo zle. Ale včera ráno bylo pro Báru tak dávno, že už si to skoro ani nepamatovala. Mezitím totiž byla několik týdnů jinde. Vlastně *jindy*. Byla v Pompejích krátce před tím, než je zničil výbuch sopky. A do *jindy* se chystala zas.

Maminka se kolem sebe rozhlédla, jako by pro Báru hledala nějakou práci, a Bára si hodně oddechla, když žádnou nenašla.

„Ono už je vlastně všechno vybalené,“ řekla maminka, „tak já nevím, co bys mohla dělat... Ty knihy po babi dejvické si tatínek musí srovnat sám, to taky nemůžeš... Nechceš si číst?“

„Tak jo,“ řekla Bára a dala si záležet, aby to znělo trochu otráveně. „A mami?“

„Co ještě, Barborko?“ zeptala se maminka trochu netrpělivě.

„Včera měl přijít ladič na piáno.“

„Měl. Ale volal, že má virózu. Že se ozve, až ho doktor uschopní.“

„Aha.“

„Hlavně nepřehrávej, potřebuju se soustředit,“ požádala ji maminka, nebo spíš jí to nařídila. „Oběd bude v půl jedné.“

„A co budeme mít k obědu?“

„Báro, já nevím, teď myslím na jiné věci! Můžeš si jít, prosím tě, číst do pokojíčku?“ zvýšila maminka poněkud hlas.

„Vždyť už jdu,“ zahučela trochu uraženě Bára, ale v duchu se radovala. Do půl jedné má čas sama pro sebe, nikdo jí nemůže vynadat, že nic nedělá, protože se přece sama zeptala, co budou dělat, a bylo jí řečeno, že nic. Takže je z *obliga*, jak říkával tatínek, když mu maminka něco vyčítala a on měl pocit, že má po ruce pádné argumenty, jimiž její výčitky může odrazit. Ne vždycky byla téhož názoru maminka.

Bára cvrnkla do nosu hlavičku na konci zábradlí, jejíž vlasy postupně splývaly s dřevem madla, a zdálo se jí, že se hlavička rozpustila usmála. Vyběhla po schodech, ale nešla do pokojíčku. Potichu, aby panty ani nevrzly, otevřela dveře hned vedle schodiště. Za nimi bylo dvanáct zaprášených schodů. Byla ráda, že dvanáct, kdyby jich bylo jen o jeden víc, už by to bylo nešťastné číslo. Bára sice nebyla pověřivá, ale jednou psali písemku z matiky

v pátek třináctého, Bára dostala trojku a od té doby neměla třináctku ráda. Pátek jí nevalil, protože to byl poslední pracovní den. Ten za tu trojku určitě nemohl, na svědomí ji měla stoprocentně ta třináctka.

Bára vystoupala po dvanácti schodech a ocitla se na rozlehlé půdě. Panovalo tu hluboké šero, protože venku bylo zataženo a vikýři opředenými pavučinami sem pronikalo jen málo světla. Déšť bušil do střechy tak silně, že to znělo, jako by na ni někdo házel oblázky. Bára se vydala do nejbzdálenější části půdy, ke druhému vikýři, který stínil košatý kaštan. Byla tu teď taková tma, že málem vrazila do almary plné šatů dávno vyšlých z módy, asi po paní Karasové, od které dům koupili, nebo možná ještě starších. Almara stála v půlce půdy a za ní začínalo *tajemno*. Zatímco přední část půdy byla uklizená a harampádí tam bylo srovnané hezky po stranách, tady bylo všechno naházené halabala, mezi starými drátěnkami do postelí se hromadily štosy zažloutlých novin, které možná pamatovaly ještě císaře pána, stál tu rozbitý šlapací stroj s černou hlavou zdobenou zašlými zlatými ornamenty a s krásným mřížovým podstavcem, válelo se tu několik polámaných židlí a v černých koutech by se dalo najít bůhvíco. Ale Báru veteš okolo nezajímala, i když jinak staré půdy a jejich poklady milovala.

Když bývala na chalupě u babi jizerské, hrozně ráda prolézala půdu, zvláště takové ty odlehlé kouty, kam se nechodí. Prohlížela si tam třeba staré módní časopisy a katalogy, které babičce před lety dávala sousedka, a jí to zase vozili příbuzní z Německa v dobách, kdy se ještě do Německa moc jezdit nemohlo, protože komunisté nepouštěli lidi přes hranice. To jim vyprávěla paní učitelka Dostálová při vlastivědě. Ale Báru vlastivěda moc nebavila, a tak si nebyla jistá ani tím, kdo to byli komunisté, ani tím, proč lidem zakazovali cestovat, a dokonce ani tím, kolik těch Němecek vlastně bylo. Určitě víc než jedno. Asi jako Ameriky. Ty jsou taky nejmíň dvě. Severní a Jižní. Možná tři. Báru víc zajímaly módní časopisy než počty států a světadílů. Ty nejstarší módy u babi jizerské na půdě byly dokonce ještě kreslené. Bára si z časopisů vystřihovala celé modelky nebo jen jednotlivé kusy oděvů a lepila si

je do bloku. Některé modelce třeba přilepila jinou sukni nebo jiný svetřík, a vytvářela si tak svoje vlastní módy.

Ale dneska nehledala materiál na vystřihování. Mířila přímo k truhle, v níž se skrýval její největší poklad – kouzelný atlas. Než k ní dotápala, stihla si udělat bouli na holeni o jedno rozlámané křeslo.

Truhla byla otevřená. Bára ji tak nechala, protože víko bylo příliš těžké. Zalovila v obnošeném šatstvu, kterého byla truhla plná, a z bezpečného úkrytu skoro na dně vylovila velkou, v kůži vázanou knihu.

Toto dopoledne se rozhodla prozkoumat, jak si vybrat dobu, kam ji atlas přenese.

Kapitola 2

Jak na tebe? mračila se soustředěně Bára na atlas rozevřený na klíně. Opatrně obracela stránky, aby se nedotkla žádné mapy dřív, než se rozhodne do minulosti vstoupit, a pečlivě si je prohlížela, aby našla nějaké vodítko.

Kdybych dávala při vlastivědě víc pozor, možná by mě teď něco napadlo, peskovala se v duchu Bára. Jenže jak jsem mohla vědět, že budu vlastivědu jednou potřebovat? No jo, ona nám paní učitelka Dostálová říkávala, ať se učíme všechno, protože nikdy nevíme, kdy se nám to bude hodit. Proč jen mají dospělí pořád pravdu?!

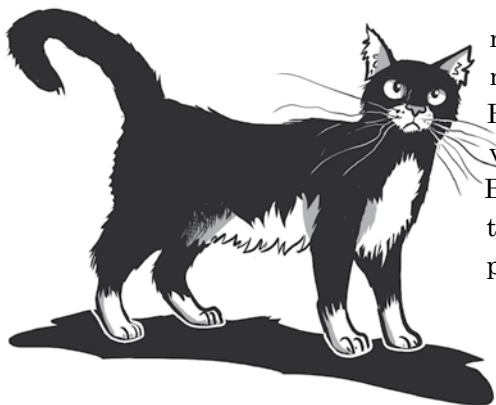
Prolistovala atlas zepředu dozadu a zezadu dopředu a moudrá z něj nebyla. Připadalo jí, že v mapách není vůbec žádný pořádek. Tedy *system*. Tatínek trval na tom, že tato dvě slova musí rozlišovat. Pořádek můžeš mít v pokojíčku, tvrdil, ale v učení musíš mít systém. Bára se ho zeptala, proč nemůže mít systém v pokojíčku, a tatínek odpověděl, že tímhle ho pánbůh trestá za to, že jako dítě v parku šlapal na žízaly. Nicméně v atlase nebyl ani systém, ani pořádek. Nebo na něj Bára aspoň nepřišla.

Nedá se nic dělat, povzdychla si, budu to muset vyzkoušet. Když dělali ve škole s paní učitelkou Dostálovou pokusy, vtloukala jim do hlavy, že hlavní zásadou je všechno si zapisovat. A tak Bára odložila atlas na zaprášenou prkennou podlahu a došla si do pokojíčku pro blok, propisku, pravítko a kaligrafický fix, který dostala na konci školního roku od Terezky. Když se vrátila na půdu, seděla na židli vedle truhly kočka Barča a myla se.

„Ahoj, Barčičičí,“ udělala na ni Bára.

Barča na ni blahosklonně pohlédla a vrkla na pozdrav.

Než koupili dům i s kočkou, myslela si Bára, že kočky jenom mňoukají, prskají a předou. Barču znala teprve pět dní, a už věděla, že to není pravda. Aspoň Barča totiž měla mnohem barvitější slovník. Zvuk, kterým Báru přivítala a který opravdu připomínal vrkání, by se dal nejlépe napsat asi jako:

„Ňrr!“

Pak Barča velmi půvabně mrkla a začala se opět věnovat toaletě. Asi právě přišla zvenku, protože měla konečky černých chlupů na zádech mokré, jak na ni přšelo, a bílé tlapky urousané, jak chodila mokrou trávou. Pečlivě se čistila drsným růžovým jazýčkem a tam, kde se olízala, měla srst skoro suchou.

No páni, pomyslela si Bára, ona má jazyk místo ručníku!

Rozložila si blok na podlahu vedle atlasu a na první čistý list vyvedla fixem ozdobný nápis:

PRŮZKUM ATLASU HISTORICKÉHO

Pod to narýsovala dvě svislé čáry a vzniklé tři sloupce nadepsala:

Mapa číslo:	Místo:	Čas:

A už obyčejnou propisovačkou do sloupečku „MAPA ČÍSLO“ vepsala jedničku.

Tak, a jdu na to, nadechla se zhluboka a jen zlehka, zlehýnka ťukla špičkou ukazováčku do první mapy v atlasu. Jestli je to řazené chronologicky, pomyslela si, ocitnu se teď někde u dinosaurů.

Zhoupl se jí žaludek, jako když se zastaví výtah, půda se s ní zatočila a pak...

... pak stála Bára uprostřed náměstí zapadaného sněhem, na němž byla spousta lidí, kteří se navzájem překřikovali, do toho kvokaly slepice a kejhaly husy a výskaly děti. Konal se tu očividně trh, někteří lidé nabízeli své zboží přímo z nůši nebo měli na nůši obrácené dnem vzhůru položené prkno a na něm zboží vyrovnané. Bára věděla, že tu bude jen chvilku, a proto se snažila co nejlépe si zapamatovat, jak jsou lidé oblečení, aby podle toho mohla zjistit, v jaké době se ocitla. Přestože byla zima, oblékla si řada mužů nízké boty a kalhoty pod kolena. Lýtka jim vězela v bílých a některým i v růžových punčochách. Většina měla na sobě kabáty, které končily zhruba tam co ty legrační pumpky, jiní měli široké pláště až na zem. A několik prodavačů se hřálo v kožíškách a beranicích, které Báře připomínaly lidové kroje. Ženy měly široké dlouhé sukně, většinou se zástěrami, a krátké kabátky nebo kožíšky. Pak kolem Báry prošel vysoký, velmi pohledný muž s černým třírohým kloboukem na hlavě. Klobouk byl zdobený krajkou a peřím, a ačkoliv podle tváře byl ten muž sotva tak starý jako Bářin tatínek, spíš mladší, měl úplně bílé vlasy. Na spáncích mu je kadeřník stočil do dvou ruliček a zbytek vlasů zapletl do copu převázaného černou hedvábnou stužkou. Plášť podšitý kožešinou se mu při chůzi občas rozevřel, a tak Bára zahlédla, že má oblečení ušité z nádherné, lesklé světle modré látky a lem kabátu že je bohatě modře a zlatě vyšíváný. Plášť mu nadzvedávala čepel kordu.

Muž pohledem zavadil o Báru a šel dál. Po dvou krocích se však zastavil a vrátil se k ní.

„Copak tu stojí tak samotná?“ upřel na ni uhrančivé černé oči.

„Kdo?“ pípla Bára vyděšeně.

„No ona, panenka,“ usmál se muž.

Bára nevěděla, co odpovědět.

„Šla se mnou,“ naznačil jí pohybem hlavy muž, aby ho následovala. „Když bude hodná, dostane vázaného.“

„Já tu čekám na tatínka,“ zalhala Bára. Rodiče ji vycepovali, že s cizími lidmi, zejména s cizími chlapy, se nemá bavit a v žádném

případě s nimi nemá nikam chodit. Navíc nevěděla, co je to *vázaného*. I když to muselo být něco zajímavého, protože maminka znala písničku, ve které se zpívalo:

*Ač jsem chudá, čest mám taky,
dřevák na nohou,
sám princ ke mně zvedl zraky,
vázaného dal mi taky,
hou, hou, hou,
dřevák na nohou.*

Maminka tu písničku zpívala poměrně často, ale Báru nikdy nenapadlo zeptat se, co je to *vázaného*. Teď ji to docela mrzelo.

Elegantně oblečený pán se zasmál. Měl krásné bílé zuby.

„Kdyby si to rozmyslela, krasotinko, a kdyby pan otec svolil, ví, kde mne najde.“

Naznačil smeknutí, prudce se otočil, až se kolem něj plášť zavlnil, a vydal se pryč.

Báře bušilo srdce. Všimla si také, že ji okolostojící s nelíčeným zájmem pozorují. Rozeběhla se tedy na úplně opačnou stranu, než odešel pán v klobouku, čímž popřela své tvrzení, že čeká na tatínka. Proplétala se mezi trhovci a kupujícími a najednou...

... se s ní náměstí zhouplo a byla zpátky na půdě. Barča si pořád ještě upravovala kožíšek, jen na okamžik vzhledla, jako by se chtěla ujistit, že je Bára v pořádku zpátky na půdě, a myla se dál.

Bára si oddechla.

Tak, a kde jsem to byla? Ten vyfintěný hezoun mluvil stoprocentně česky. Sice divně, ale čeština to byla. Bára tedy do sloupečku „MÍSTO“ napsala *Česká republika*. Pak trochu zaváhala, protože si nebyla jistá, jestli v době, ve které se ocitla, Česká republika už existovala, lépe řečeno, byla si skoro jistá, že ještě ne, ale pak nad tím mávla rukou. Místo bude určovat podle současné mapy. Takže když se tam mluvilo česky, byla to Česká republika. Ví tedy, KDE byla. Teď ještě zjistit, KDY byla. Nezbývalo než se potichu, aby ji maminka nezaslechla, proplížit do tatínkovy pracovny a vnořit se

do krabic s knihami po babi dejvické. Babi dejvická byla tatínkova maminka a Bára si ji skoro nepamatovala, umřela, když byla Bára maličká. Ale měli po ní hromady knih. Většinou o lidech, kteří už byli dávno mrtví. Což se Báře teď, když se začala vydávat na výpravy do minulosti, náramně hodilo.

Tatínek už měl svoje knihy vyrovnané v policích stejně jako v jejich starém panelákovém bytě, a tak Bára sáhla nejdřív po velké tlusté encyklopedii, kterou si s tatínkem občas listovali. Byla v ní spousta obrázků, někdy třeba celá stránka, a Bára měla nejradši tu, na které byly vyobrazené různé druhy rajek. Milovala jejich dlouhá ocasní pera a hlavně duhové barvy. Většinou rajek už poznala – rajka královská, rajka císařská, rajka velká, rajka vlajková. Zkusila najít heslo oblečení, ale to tam nebylo. Nalistovala tedy písmeno Š, aby se podívala na šaty, ale i tohle heslo hledala marně. Pak ji napadlo hledat oděvy. Ani s nimi nebyla úspěšná, ale jak encyklopedií listovala, narazila na *odívání*. To bylo ono! Heslo zabíralo skoro dvacet stránek a naštěstí tam byla spousta ilustrací, černobílých i barevných. Byly to fotografie soch a reliéfů, Bára tam zahlédla dokonce jednoho faraóna, a reprodukce barevných obrazů. Bára se nemohla vynadívat. Našla i obrázek dámy, která byla oblečená tak, jak se chodilo na královském dvoře v Paříži, kde se na své první delší cestě do minulosti seznámila s Karlem Čtvrtým. Sice ještě zdaleka nebyl Čtvrtý, protože mu bylo teprve čtrnáct a ještě vůbec nikde nevládl, ale Báře byl jako kluk o dva roky starší než ona mnohem milejší než jako král a císař. A zážitků s ním za těch pár dní měla víc než za celý zbytek prázdnin.

Copak asi teď dělá? napadlo ji. Asi nic, asi už je víc než šest set let po smrti, odpověděla si. Ale co když ne? Co když je minulost jenom nějaký *paralelní* prostor, který existuje *vedle* našeho světa, a atlas jsou do něj dveře? To by Karel pořád ještě ležel v posteli se zlámanou rukou a pochroumaným kolenem, jak ho na turnaji srazili z koně. To je stejně divná představa, zatřásla hlavou a začala se znovu soustředit na obrázky v encyklopedii.

Ano, to je ono! zaradovala se, když našla portrét muže se stejně učesanými a také úplně bílými vlasy, jako měl ten pohledný, ale

nepříjemný pán ze zasněženého náměstí. Třírohý klobouk sice neměl na hlavě, ale držel ho v podpaží. Byla to správná móda. Bára si rychle přečetla popisek:

Oblečení muže z vyšších vrstev sestávalo kolem r. 1780 z kalhot pod kolena doplněných punčochami, nejčastěji bílými, dále z vesty bez rukávů a kabátu. Vesta a kabát, často i kalhoty, bývaly ze stejné látky. Rukávy košile zdobila bohatá krajka, běžné bylo krajkové fiží. Bíle napudrovaná paruka byla u vyšších vrstev nezbytným doplňkem, stejně jako krajkou či peřím zdobený třírohý klobouk.

Bára nalistovala slovo *fiží*, protože to viděla poprvé v životě.

Fiží, též fiší, krajková nabíraná ozdobná náprsenka dámských, v období rokoka též pánských košil či šatů.

Bára se znovu podívala na portrét toho šviháka s parukou, a opravdu měl pod krkem vodopád bílých krajek. Jako ten chlapík na náměstí. Bára nad tím zakroutila hlavou. Zkusila si představit v takovém oblečení tatínka a málem vyprskla smíchy. Tatínek s krajkovou nabíranou náprsenkou! A ty bíle napudrované paruky! Propánajána, do čeho se ti chlapi byli ochotní navléknout? Bára znala jednu jedinou paruku, černou kudrnatou, ve které tatínek hrával na Mikuláše čerta. A i v té byl k popukání. Natož aby měl bílou s ruličkami u uší a copem. Ale to teď bylo konec konců vedlejší. Hlavní bylo, že zjistila, KDY byla.

Vrátila se na půdu. Cestou se znovu se praštila o křesílko do toho samého místa na holeni jako předtím a chvíli nadávala jako špaček, protože to pěkně bolelo.

Barča už byla umytá – nebo spíš usušená – a seděla na židli v pozici *kočka-soška*, což znamenalo, že měla tlapky způsobně otočené ocáskem a tvářila se jako *luxusní dekorace*. V šeru jí zeleně světélkovaly oči.

Bára dopsala k první mapě do sloupečku ČAS: kolem r. 1780.

Proč je ale na prvním místě v atlase mapa z roku 1780, to nechápala. Třeba to zjistím, až projdu všechny mapy, pomyslela si. Obrátila stránku v atlase a zase jen lehce přejela prstem po druhé mapě v pořadí. Jako vždycky se jí zhoupł žaludek a...

... do zdi těsně vedle ní se zaryla kulka. Čísi ruka ji v tu chvíli strhla k zemi.

„Co děláš venku, děvče nešťastný?!“ zasyčel jí do ucha rozzlobeně muž, který ji zalehl na chodníku. V životě neviděla dlažební kostky takhle zblízka. Uslyšela ještě několik výstřelů, nad nimi to zahvízdalo a po každém hvízdnutí se na ně sesypala drť z omítky a cihel.

„Zatracenej skopčák!“ nadával chlapík. Byl cítit tabákem.

Pak se ozvala dávka ze samopalů, ale odjinud než předtím.

„A je po něm! Nácek jeden svinskej! A teď honem!“ zavelel muž, vyskočil, popadl Báru za ruku a táhl ji za sebou. „Přikřč se!“

I když měla Bára od rodičů přísně zakázáno bavit se s cizími lidmi, natožpak s nimi někam chodit, na slovo poslechla a v předklonu běžela, kam ji muž vedl. Zase zarachotily výstřely, ale z větší dálky. Muž, který jí před chvílkou s největší pravděpodobností zachránil život, otevřel první domovní dveře, ke kterým doběhli, a vtáhl ji dovnitř.

„Zůstaň tady a nelez ven, děvče, je to tam nebezpečný,“ nařídil jí. Teprve teď si všimla, že má v ruce pušku. Nebo možná samopal. To Bára nepoznala. „Rozumíš?“

Kývla.

Chlapík pootevřel dveře a podíval se, jak to vypadá na ulici. Přichystal si zbraň, aby mohl pálit, a ještě jednou se ohlédl po Báře, než vyběhl ven.

„Zůstaň!“ řekl jí důrazně. Skoro jako by dával povel psovi. Pak se prosmýkl dveřmi a byl pryč. Na ulici zase zaštěkaly výstřely. Bára přiložila oko ke škvíře ve dveřích. Hleděla na širokou dlážděnou třídu, po které vedly tramvajové koleje. Vypadalo to tu hodně podobně jako u tety Mirky na Vinohradech. Vůbec neměla pocit, že by se ocitla jiném čase. I ten muž byl oblečený tak nějak normálně. Jenom... ty výlohy obchodů byly menší a tramvaj, která stála na kolejích, byla hranatá, měla jen jedno světlo ve prostřed místo

dvou na každé straně a číslo měla napsané na takové krychličce vpravo na střeše, místo aby ho měla uprostřed nad čelním sklem.

Zase zarachotil samopal a Bára uskočila ode dveří. Svět se s ní zatočil a...

... byla zpátky na půdě. Barča stále seděla na židli v pozici kočka-soška. Když se na ni Bára podívala, okázale zívla, a ukázala tak celému světu, tedy spíše celé půdě, růžový vnitřek tlamičky a ostré bílé špičky.

„Uf,“ oddechla si Bára, protože jí právě došlo, KDE a KDY byla. Tohle jim totiž paní učitelka Dostálová vyprávěla ve vlastivědě až ke konci školního roku, a tak si to Bára ještě trochu pamatovala. Podle toho, že ten chlapík, který ji chránil vlastním tělem, mluvil česky, poznala, že se zase ocitla v Čechách. Stránilo se, ten muž nadával na skopčáky a nácky, tedy na Němce a na nacisty, a ti u nás byli za druhé světové války. Tramvaje tehdy jezdily asi jen v Praze a v Praze se bojovalo na konci války, když došlo ke květnovému povstání.

Do bloku, tedy k mapě č. 2 do sloupečku MÍSTO napsala Česká republika, Praha a do sloupečku ČAS květen. A tím skončila, protože si ani za nic nemohla vzpomenout, kdy byla druhá světová válka.

To je teda pěkně trapné, zastyděla se v duchu. A hlavně kvůli tomu zase budu muset do tátovy pracovny. Ale nedalo se nic dělat. Znovu sešla po dvanácti schodech ke dveřím do chodby, tichounce se jimi prosmýkla a pro jistotu ještě nakoukla do svého pokoje, aby si na králičím bříšku ověřila, kolik je hodin. Do oběda zbývalo ještě dost času.

Heslo druhá světová válka našla hned. Bylo sice hrozně dlouhé, ale roky, kdy probíhala, byly naštěstí hned na začátku. Zaváhala, jestli si nemá vzít tatínkovu encyklopedii s sebou nahoru, aby pořád nemusela běhat po schodech, ale nebyl to dobrý nápad. Tatínek si na knihy potrpěl a Bára na ně měla zakázáno sahat špinavými rukama, což teď porušila, ale naštěstí knihu neumazala,

nebo to aspoň nebylo vidět. Ale na půdě bylo špíny a prachu až hrůza a Bára si dovedla živě představit, jak by tatínek zuřil, kdyby s knihou něco provedla. To je lepší lítat nahoru a dolů jako jojo, usoudila.

Do sloupečku ČAS ke slovu květen připsala rok 1945.

Hm, zamyslela se. Mezi první a druhou mapou je mezera asi 160 let. Do středověku a do Pompejí mě přenesly mapy, které byly někde za těmihle dvěma. To nevypadá, že by mapy byly řazené *chronologicky*... Uvidíme, až vyzkoušíme tu třetí.

Bára sebou trhla, když se za ní ozvalo žuchnutí. To Barča se skočila ze židle.

„Ahoj, Barčo, jdeš mi pomáhat?“ usmála se na ni Bára a pohladila ji po černě jiskřivém hřbetě. Už byla úplně suchá. Požitkářsky se nahrbila a zvedla ocásek do výšky jako dobře naladěná kočka. Čelem žduchla Báře do ruky, aby ji upozornila, že by se hodilo podrbat ji za ouškem. Což Bára samozřejmě udělala. Barča slastně přivřela oči a začala hlasitě příst.

„Počkej, Barčiči, já teď mám práci,“ omluvila se jí Bára a sáhla na třetí mapu. Půda se zhoupla a zavlnila, Bářin žaludek také a...

... místo zaprášených trámů byl kolem Báry les. Zdálo se že liduprázdný, nebo aspoň v doslechu nebyl žádný živý tvor kromě z plna hrdla zpívajícího ptáka. Bylo chladno a vlhko a vysoká tráva byla mokrá.

Báru napadlo hodně sprostých slov. Některá znala dokonce od tatínka. Když jí dělal výběh pro želvu Píďu, vrazil si šroubovák do dlaně. Dost hluboko, protože z pokoje až do koupelny vedla cestička rudých kapiček a z té koupelny se ozývala slova, která Bára nikdy předtím neslyšela. A tak napjatě poslouchala, ani nedutala a snažila se jich si co nejvíc zapamatovat, aby mohla druhý den ohromovat kluky ve škole. Ale maminka zavřela nejdřív dveře do jejího pokojíčku, pak ty do koupelny a Bára měla *utrum*. Neboli po ptáčkách.

